

Center za
raziskovanje
javnega mnenja

Kardeljeva pl. 4, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0)1 58 05 105
fax: +386 (0)1 58 05 104

STALIŠČA SLOVENSKE JAVNOSTI O POLICIJI

Vodja projekta in urednik:

Samo Uhan

Avtorji:

Samo Uhan

Niko Toš

Slavko Kurdija

Rebeka Bešter Falle

Tina Vovk

Ljubljana, 29. 12. 2004

Porocilo o raziskavi, ki je bila opravljena v dneh od 13. do 15. 12. 2004

***Center za raziskovanje javnega mnenja in množicnih komunikacij
Inštitut za družbene vede FDV, Univerza v Ljubljani
Ljubljana, Kardeljeva ploščad 5***

V dneh od 13. do 15. decembra 2004 smo na osnovi vzorca telefonskih naročnikov zajeli 965 polnoletnih oseb, državljanov Slovenije in z njimi izvedli telefonski intervju s pomočjo standardiziranega vprašalnika. Vzorcenje je potekalo iz vzorcne baze (BN=2237), ki je bila izcrpana do 43%. Telefonske intervjuje je izvajalo 28 izšolanih anketarjev CJMMK, povprečen čas trajanja intervjuja (racunalniška meritev) je 12 minut, medtem ko je skupni bruto čas trajanja ankete 350 ur.

Zasnovno vprašalnika, kontrolo izvedbe in pripravo poročila je opravila skupina CJMMK: prof. dr. Niko Toš, doc. dr. Samo Uhan, dr. Slavko Kurdija, Rebeka Bešter Falle, univ. dipl. soc., Tina Vovk, univ. dipl. soc., in Ivi Kecman, tajnica centra.

Raziskava »Stališča slovenske javnosti o policiji« vsebuje modelske spremenljivke, ki omogočajo prepoznavo in oceno dejavnikov oblikovanja odnosa javnosti do institucije kot je policija. V anketni instrument so tako vključena vprašanja, ki merijo splošno zadovoljstvo oziroma zaupanje v slovensko policijo, kot tudi vprašanja – spremenljivke, s katerimi merimo odnos in ocene respondentov o specifičnih atributih in dejavnostih policije.

Porocilo vsebuje popoln pregled postavljenih vprašanj in dobljenih odgovorov – v prilogi. V nadaljevanju podajamo pregled najznacilnejših ugotovitev v opisni, graficni ali numerični obliki. Vsa vprašanja in merila v gradivu so povzeta v izvorni obliki.

V prilogi poročila dodajamo tabelarno gradivo, ki kaže na povezanosti med izraženimi stališči anketirancev ter njihovimi socialno-demografskimi značilnostmi. Tako v analizo vključujemo poleg starosti, izobrazbe, spola še zaposlenost, regionalno pripadnost respondentov, kraj bivanja anketirancev in zadovoljstvo z delom policije.

UVOD

Študije, ki postavljajo Slovenijo v primerljiv kontekst evropskih držav kažejo, da Slovenija po obsegu izraženega zaupanja v institucije demokratičnega sistema, zaostaja za tradicionalnimi evropskimi demokracijami. Izrazito je predvsem manjše zaupanje v parlament, bistveno nižje je tudi zaupanje v delovanje pravnega sistema, javne službe, cerkve, manjše je tudi zaupanje v represivne institucije. Na primerljivem evropskem povprečju je le zaupanje v izobraževalne institucije, še vedno nadpovprečno pa je zaupanje v medije.

Zaupanje v institucije, katerih ocene niso zgolj situacijsko pogojene, so odvisne predvsem od konteksta, ki ga oblikuje politična kultura in demokratična tradicija dežele. S stanjem politične kulture sovпада zlasti podpora pravnemu sistemu in represivnim institucijam. Vse primerjalne raziskave kažejo, da je Slovenija po stopnji zaupanja v te institucije bližje novim demokracijam posttranzicijskih družb, kot uveljavljenim demokracijam, vendar s prepoznavnim trendom »odmikanja« od tranzicijskega vzorca, kar se kaže predvsem pri naraščajočem zaupanju v ključne institucije demokratičnega sistema.

Raziskava »Stališča slovenske javnosti o policiji«, ki jo je izvedel Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij pri Fakulteti za družbene vede vsebuje modelske spremenljivke, ki omogočajo prepoznavo in oceno dejavnikov oblikovanja odnosa javnosti do institucije kot je policija. V anketni instrument so tako vključena vprašanja, ki merijo splošno zadovoljstvo oziroma zaupanje v slovensko policijo, kot tudi vprašanja – spremenljivke s katerimi merimo odnos in ocene respondentov o specifičnih atributih in dejavnostih policije.

Interpretacija rezultatov raziskave vključuje primerjave z lansko meritvijo ter analizo strukturnih sprememb. Rezultati tokratne meritve potrjujejo stabilnost stališč državljanov Slovenije o slovenski policiji, hkrati pa nakazujejo nekatera značilna strukturna odstopanja. Tako se na primer kaže netipičnost stališč kategorije samozaposlenih, pri nekaterih vprašanjih pa izrazito odstopajo stališča mlajših in visoko izobraženih respondentov, kar v poročilu posebej obravnavamo.

I. EMPIRICNE UGOTOVITVE

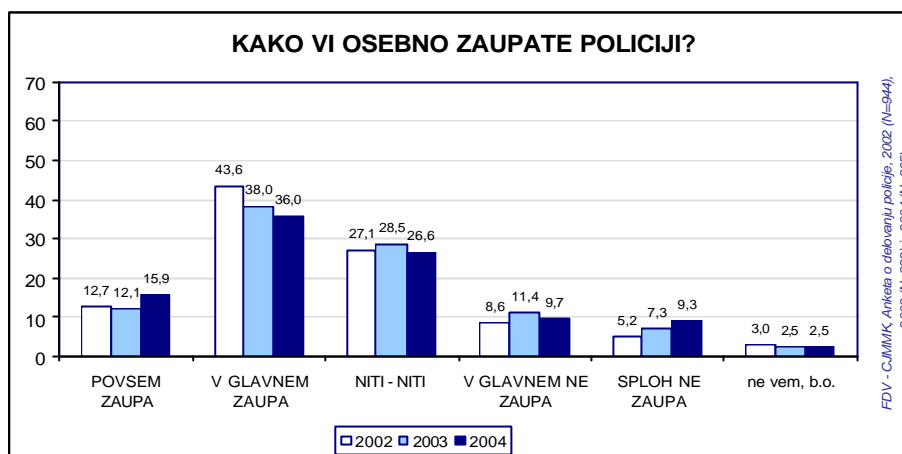
1.1. ZAUPANJE IN ZADOVOLJSTVO Z DELOM POLICIJE

Zaupanje v policijo

Odgovori na vprašanje »Ali vi osebno zaupate policiji?« kažejo, da je policija v Sloveniji deležna razmeroma visoke stopnje zaupaja, saj policiji povsem zaupa 15,9% prebivalcev, v glavnem zaupa 36,0% medtem ko je 26,6% respondentov izbralo srednjo modaliteto. Na negativnem delu lestvice so odstotki precej nižji, saj je tistih, ki policiji v glavnem ne zaupajo 9,7%, tistih, ki pa ji sploh ne zaupajo, pa 9,3%. 2,5% vprašanih svojega zaupanja policiji ni moglo opredeliti. Povprečna ocena zaupanja policiji, na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni, da ji povsem zaupajo in 5, da ji sploh ne zaupajo, je 2,68 (2,63 meritev 03). V primerjavi z meritvijo v letu 2003 je največji premik opazen pri skrajnih odgovorih, saj je v letošnji 15,9% anketiranih (12,1% leta 2003) odgovorilo, da policiji povsem zaupa in 9,3% vprašanih (7,3% leta 03) izjavilo, da policiji sploh ne zaupa.

Ocene zaupanja policiji se razlikujejo znatno glede na posamezne demografske kategorije. Znatnejša odstopanja se kažejo predvsem glede na spol, starost in regionalno pripadnost respondentov. Ženske s povprečno oceno 2,49 bolj zaupajo policiji kot moški (2,71). Anketiranci, ki so starejši od 61 let z oceno 2,22 dalec najbolj osebno zaupajo policiji. Najnižje zaupanje z oceno 2,82 imajo anketiranci iz dolenske regije, najbolj pa policiji zaupajo anketiranci iz koroške regije (ocena 2,44), le tem sledijo Gorenjci (povprečna ocena 2,52) in anketiranci iz obalno-kraške regije (2,53).

Graf 1:

Ocena dela policije

Ocena dela policije je mocno povezana z oceno zaupanja, saj naceloma tisti anketiranci, ki visoko ocenjujejo zaupanje policiji, visoko ocenjujejeo tudi njeno ucinkovitost in obratno. Zadovoljstvo z delom policije so anketiranci prav tako kot zaupanje ocenjevali na lestvici od 1 do 5, le da je tu ocena 5 pomenila, da je vprašani zelo zadovoljen z delom policije, 1 pa, da je z njenim delom zelo nezadovoljen. Povsem nezadovoljnih z delom policije je bilo 6,5% vprašanih, 11,3% jih je z delom policije nezadovoljnih, niti zadovoljnih niti nezadovoljnih je 40,9%, zadovoljnih 27,0% in povsem zadovoljnih 12,4% anketiranih. 2,0% vprašanih dela policije ni moglo oceniti. Povprečna ocena zadovoljstva z delom policije znaša 3,28.

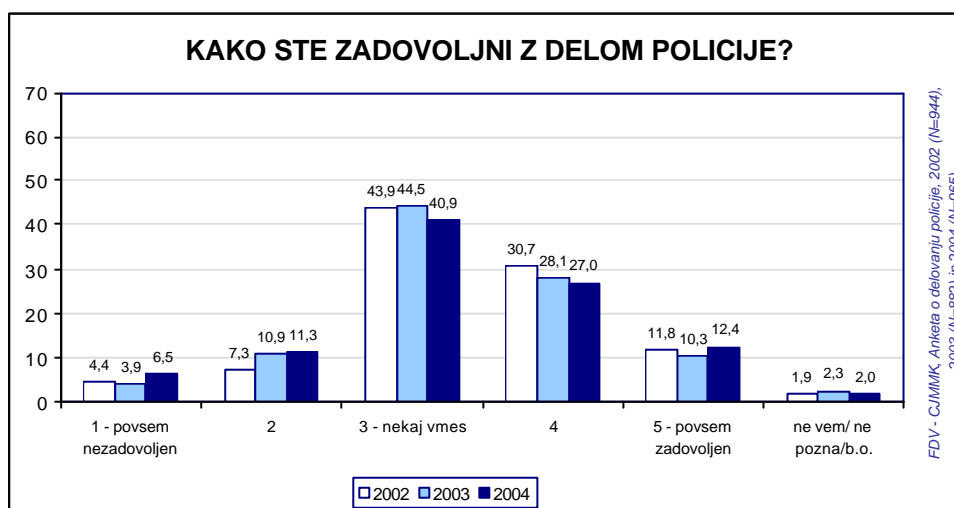
Podobno kot pri oceni zaupanja se tudi pri oceni dela policije kažejo znacilnejše razlike glede na spol, starost regijo in izobrazbo. Manj so z delom policije zadovoljni moški (3,16) kot ženske (3,39), manj pa so tudi zadovoljni mladi anketiranci do 30 let (povprečna ocena zadovoljstva 2,98) v primerjavi z bolj zadovoljnimi anketiranci starimi nad 61 let (3,58). Iz regijske perspektive so kljub visokemu osebnemu zaupanju policiji najmanj zadovoljni z delom policije anketiranci iz Obalno-kraške regije (povprečna ocena 2,91). Najbolj zadovoljni z delom policije pa so anketiranci iz Pomurske (3,54), Koroške (3,45) in Podravske (3,42) regije. Glede na izobrazbo najbolj policijo ocenjujejo tisti z osnovnošolsko izobrazbo, pri katerih je povprečna ocena zadovoljstva z delom policije 3,41. Anketiranci s poklicno, srednješolsko ter višjo oz.

visoko izobrazbo, delo policije ocenjujejo slabše, njihove ocene so nižje od povprečne ocene 3,28. Najbolj kritični so respondenti z dokončno srednjo šolo (povprečna ocena 3,17).

Medcasovne primerjave

Kot je razvidno iz grafa 2, so se deleži tistih, ki so povsem nezadovoljni in povsem zadovoljni povečali v primerjavi z raziskavo leto poprej, na račun tega povečanja pa se je zmanjšal odstotek zadovoljnih in tistih anketirancev, ki so izbrali možnost 'nekje vmes'. Največ - za 3,6 odstotne točke se je zmanjšal delež tistih, ki niso niti zadovoljni niti nezadovoljni z delom policije.

Graf 2:

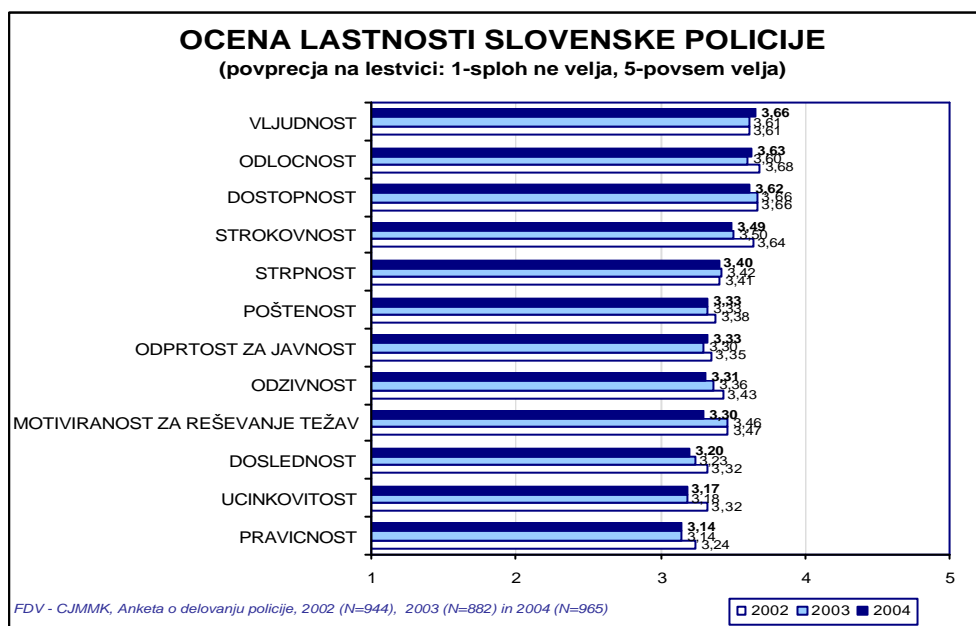

2.2. OCENE LASTNOSTI POLICIJE

Anketiranci so nekatere lastnosti policije ocenjevali na lestvici od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni, da navedena lastnost sploh ne velja za slovensko policijo, 5 pa pomeni, da ta lastnost v celoti velja. Povprečna ocena, izračunana na vseh spremenljivkah, znaša 3,38 in je enaka v primerjavi z letom 2003. Kot prikazuje graf 3, respondenti z najvišjo povprečno oceno ocenjujejo vljudnost policije (povprečna ocena 3,66), odločnost (3,63) in dostopnost (povprečna ocena 3,62). Iste tri lastnosti, vendar v malce obrnjenem vrstnem redu so bile najbolj ocenjene tudi v lanskoletni meritvi. Lastnosti, katerih

ocena je nižja od skupne ocene 3,38, so poštenost, odprtost za javnost, odzivnost, motiviranost za reševanje težav (velik padec v primerjavi s povprečno oceno lanske raziskave) doslednost, učinkovitost ter pravicnost, z najnižjo oceno 3,14. Primerjava s preteklim letom pokaže, da so se povprečne vrednosti posameznih lastnosti v večini primerov znižale še najbolj pri motiviranosti za reševanje težav, na isti ravni kot pred letom dni so ostale: strokovnost, strpnost, poštenost, učinkovitost in pravicnost. Porast ocene je v letošnjem letu zaznati predvsem pri vljudnosti slovenske policije, odločnosti in odprtosti za javnost.

Graf 3:

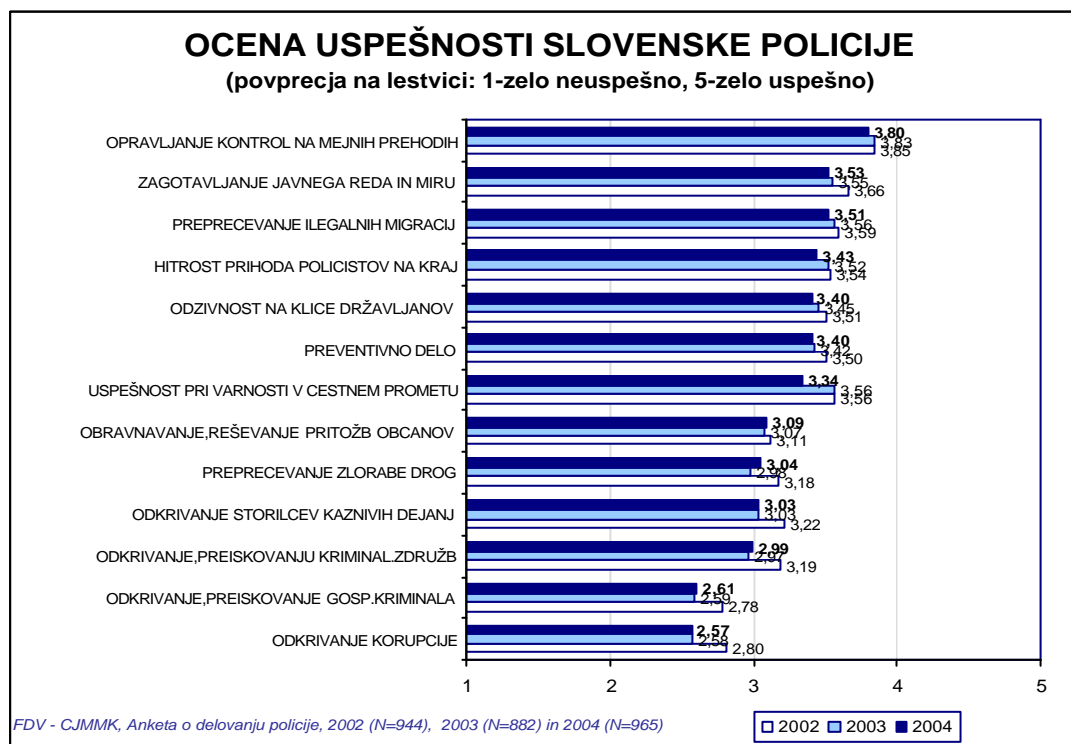

2.3. PODROCJA DELOVANJA POLICIJE

Slovenska policija opravlja svoje delo na različnih področjih. Kako so z delom na splošno zadovoljni anketiranci, smo že ugotovili, v tem bloku pa so vprašani ocenjevali posamezna področja dela policije. Ponovno so uspešnost ocenjevali s »šolskimi« ocenami od 1 do 5. Povprečna, splošna ocena zadovoljstva z delom policije je 3,28, ce pa izračunamo povprečno oceno zadovoljstva z delom glede na posamezna področja delovanja policije, dobimo oceno 3,21 (leta 2003 je ta ocena znašala 3,22).

V grafu 5 so prikazane ocene posameznih podrocij. Kot v letu 2002 in 2003 je najvišjo oceno (3,80) policija prejela za svoje delo na mejnih prehodih. Sledijo zagotavljanje javnega reda in miru, preprečevanje ilegalnih migracij, hitrost prihoda na kraj, odzivnost na klice, preventivno delo ter uspešnost pri varnosti v cestnem prometu. Ta podrocja so ocenjena dokaj enotno, z ocenami od 3,34 do 3,53. V naslednjem ocenjevalnem bloku z ocenami od 2,99 do 3,09 so podrocja, ki se nanašajo na obravnavanje pritožb občanov, preprečevanje zlorabe drog, odkrivanje storilcev kaznivih dejanj ter odkrivanje kriminalnih združb. Najnižje, s povprečno oceno pod 3, sta ocenjena odkrivanje korupcije (2,57) in odkrivanje gospodarskega kriminala (2,61). Najvišji premiki v (ne)uspešnosti v primerjavi z letom 2003 so pri uspešnosti pri varnosti v cestnem prometu v negativno stran in pri preprečevanju zlorabe drog v pozitivno stran.

Graf 4:

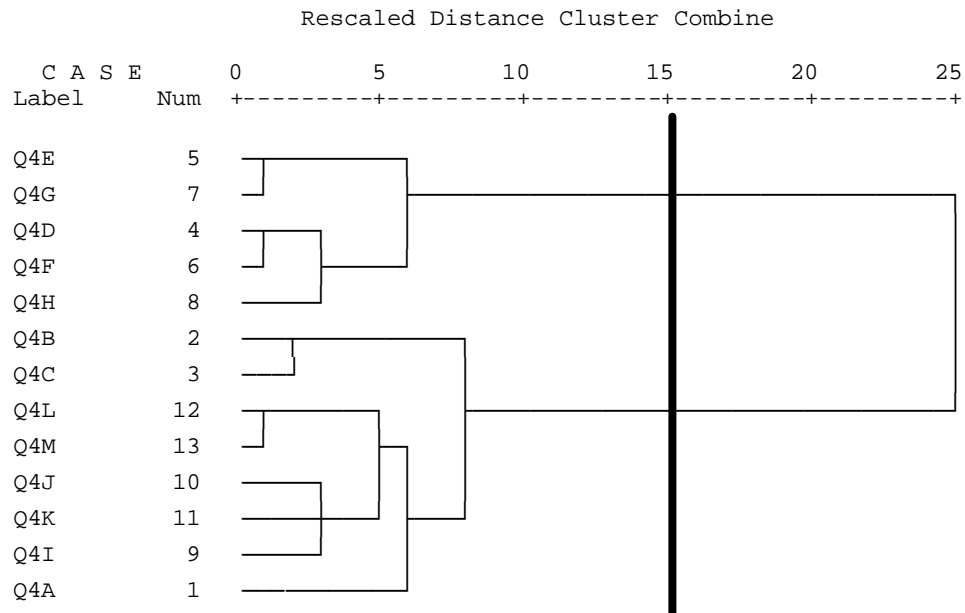
Analize, ki temeljijo na metodah združevanja (po Wardovi metodi) pokažejo, da gre pri ocenjevanju posameznih podrocij dela za dve dimenziji. T.i. razvrščanje (flej Shemo 1) pokaže, da so v eni skupini spremenljivke, ki merijo učinkovitost policije pri:

- odkrivanju storilcev kaznivih dejanj
- odkrivanju korupcije
- preiskovanju kriminalnih združb
- preiskovanju gospodarskega kriminala
- preprečevanju zlorabe drog.

V drugo skupino se uvrščajo naslednja področja:

- varnost v prometu
- preprečevanje ilegalnih migracij
- kontrola na mejnih prehodih
- zagotavljanje javnega reda in miru
- reševanje pritožb občanov
- preventivno delo
- hitrost prihoda policistov na kraj
- odzivnost na klice državljanov

Shema 1:

V prvo skupino se razvrščajo področja na osnovi ocen systemskega delovanja policije. V drugem sklopu so področja razvrščena na osnovi neposrednega, »izkustvenega« ocenjevanja delovanja policije.

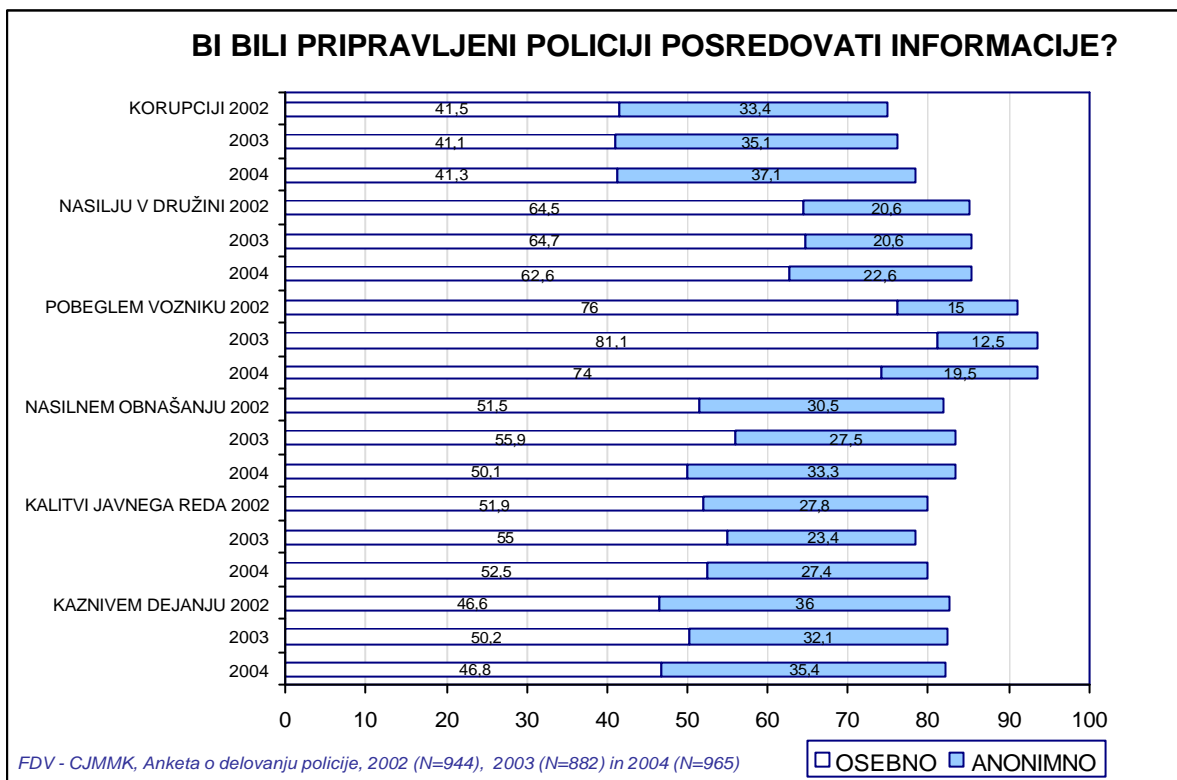
Delitev na dve domeni se kaže tudi v ocenah. Tako imenovano »sistemsko delovanje policije« so anketiranci ocenili z nižjo povprečno-sredinsko oceno kot »osebno delovanje policije«, katerega anketiranci bolje poznajo.

Z metodo razvrščanja področij delovanja policije, glede na izbrane kriterije, v primerjavi z lansko meritvijo ne zaznamo znacilnih odstopanj.

2.4. POSREDOVANJE INFORMACIJ POLICIJI

Policija si pri svojem delu pomaga tudi z informacijami, ki jih bodisi anonimno, bodisi s polnim imenom in priimkom posredujejo državljani. Anketiranci so najbolj pripravljeni podajati informacije o pobeglem vozniku. Te informacije bi podalo kar 93,5% anketiranih, od tega bi jih bilo pri posredovanju tovrstnih informacij 74,0% pripravljenih povedati svoje ime in priimek. Sledi sporočanje informacij o nasilju v družini z 85,2%, podatki o nasilnem obnašanju na javnih mestih (83,4%), kaznivem dejanju (82,2%) in kalitvi javnega reda in miru (79,9%). Pri večini od teh področjih je vsaj dve tretjini tistih, ki bi posredovali informacije, pripravljenih povedati tudi svoje osebne podatke. Nekoliko drugače je le pri posredovanju informacij o korupciji, kjer bi te informacije posredovalo 78,4% anketiranih, od tega nekaj več kot polovica (41,3%) z imenom in priimkom. V meritvi 2004 ni opaznih večjih sprememb v skupnem odstotku posredovanja informacij policiji v primerjavi z letom 2003. Razen pri korupciji se pri ostalih posredovanih informacijah spremeni - upade odstotek osebnih prijav in poraste odsotek anonimnih prijav.

Graf 5:

2.5. NAJBOLJŠA IN NAJSLABŠA PODROCJA DELOVANJA POLICIJE

Respondenti so delovanje policije ocenjevali tudi s pomočjo nabora področij, ki so posredno ali neposredno vezana na delo policije. Tako so glede na nabor izbirali področja, ki jih po njihovem mnenju policija najbolje opravlja in področja (znotraj istega nabora), ki jih policija najslabše opravlja. Področja smo razvrstili v dva sklopa.

V prvem sklopu so respondenti ocenjevali (izbirali):

- odzivnost policistov na dogodke
- nudenje pomoči
- prisotnost na terenu
- skrb za žrtve
- osebno urejenost policistov

V drugem sklopu so področja:

- spoštovanje človekovih pravic
- spoštovanje zakonov
- strokovno ukrepanje
- obnašanje policistov v postopku

Tudi v letošnji raziskavi je najbolje ocenjeno področje v prvem sklopu osebna urejenost policistov, izbere ga dobra četrtnina respondentov (26,9%). Slaba četrtnina anketiranih (23,0%) pa je kot najboljše področje izpostavila prisotnost policistov na terenu. Nekoliko slabše je bilo ocenjeno nudenje pomoči, skrb za žrtve ter odzivi na dogodke pri katerih se odstotek seštevka dveh navedb nahaja med 11-12%..

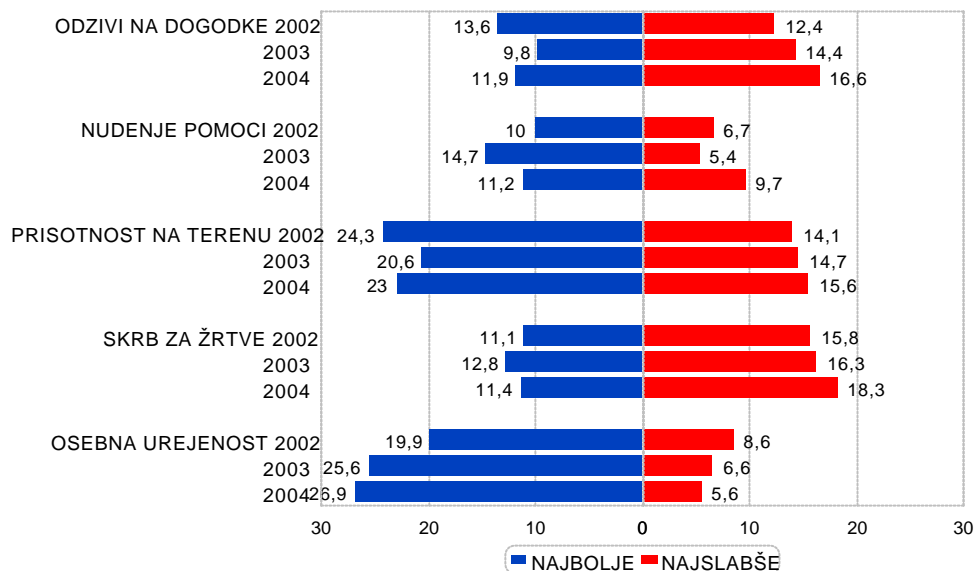
V letu 2003 so anketiranci med področji, ki jih policija dobro opravlja, prav tako izbrali v enakem zaporedju osebno urejenost policistov ter prisotnost policistov na terenu. Odstotek nudenja pomoči in skrbi za žrtve se je malenkostno znižal, v medletni primerjavi pa se je povečala navedba odzivi na dogodke.

V povezavi z navedbami področij, ki so najboljše opravljena s strani policije, je tako tudi navedba najslabše opravljenih področij, saj je v letošnji raziskavi le 5% anketiranih izjavila, da je med najslabšimi področji osebna urejenost policistov (na pozitivni lestvici zaseda prvo mesto). Odzivnost na dogodke (16,6%), prisotnost na terenu (15,6%) ter skb za žrtve (18,3%) so največkrat navedeni kot najslabša področja policije. Ob združitvi pozitivne in negativne lestvice imata negativno bilanco področji 'skrb za žrtve (-6,9 odstotne točke) ter 'odzivi na dogodke' (-4,7 odstotne točke).

V primerjavi z letom 2002 in 2003 med najslabšimi področji delovanja policije ni prišlo do večjih sprememb, le področje 'odzivi na dogodke' je prevzelo drugo mesto področju prisotnosti policije na terenu.

Graf 6:

MED NAŠTETIMI PODROCJI OCENITE, KATERO POLICIJA NAJBOLJE/NAJSLABŠE OPRAVLJA

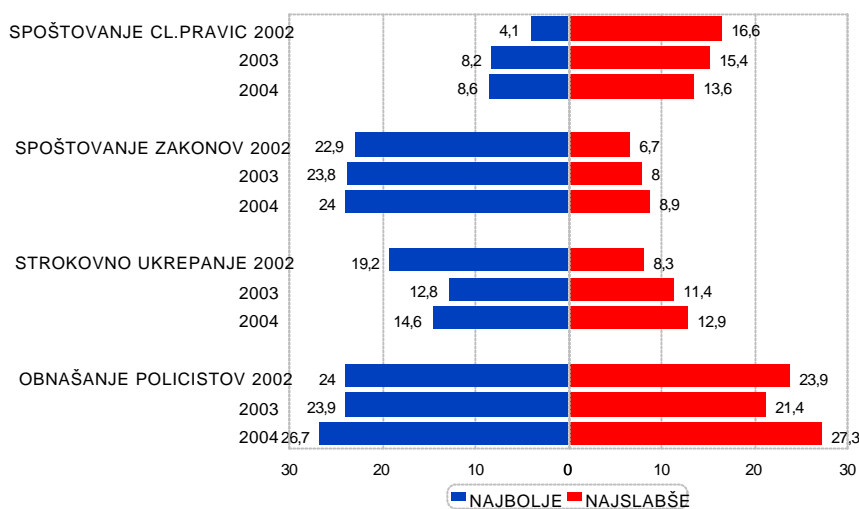

FDV - CJMMK, Anketa o delovanju policije, 2002 (N=944), 2003 (N=882) in 2004 (N=965)

V drugem sklopu na pozitivnem polu prevladujeta obnašanje policistov v postopku (26,7) in spoštovanje zakonov in predpisov (24,0). Spoštovanje clovekovih pravic kot najbolj uspešno podrocje delovanja policistov navaja le 8,6% anketiranih. Na negativnem delu je najveckrat omenjeno obnašanje policistov v postopku (vec kot cetrtina respondentov), sledi spoštovanje clovekovih pravic, strokovno ukrepanje in spoštovanje zakonov. Najvecji premiki v premerjavi z letom nazaj so na strani obnašanja policistov v postopku v pozitivno smer pri najbolj opravljanih podrocjih policije, obenem pa tudi najvecki premik na lestvici najšlabših opravljanih podrocjih policije predstavlja obnašanje policistov v postopku, kjer se je odstotek navedb v letu 2003 (21,4%) povecal na 27,3%.

Graf 7:

MED NAŠTETIMI PODROCJI OCENITE, KATERO POLICIJA NAJBOLJE/NAJSLABŠE OPRAVLJA

FDV - CJMMK, Anketa o delovanju policije, 2002 (N=944), 2003 (N=882) in 2004 (N=965)

2.6. USTVARJANJE MNENJA O POLICIJI

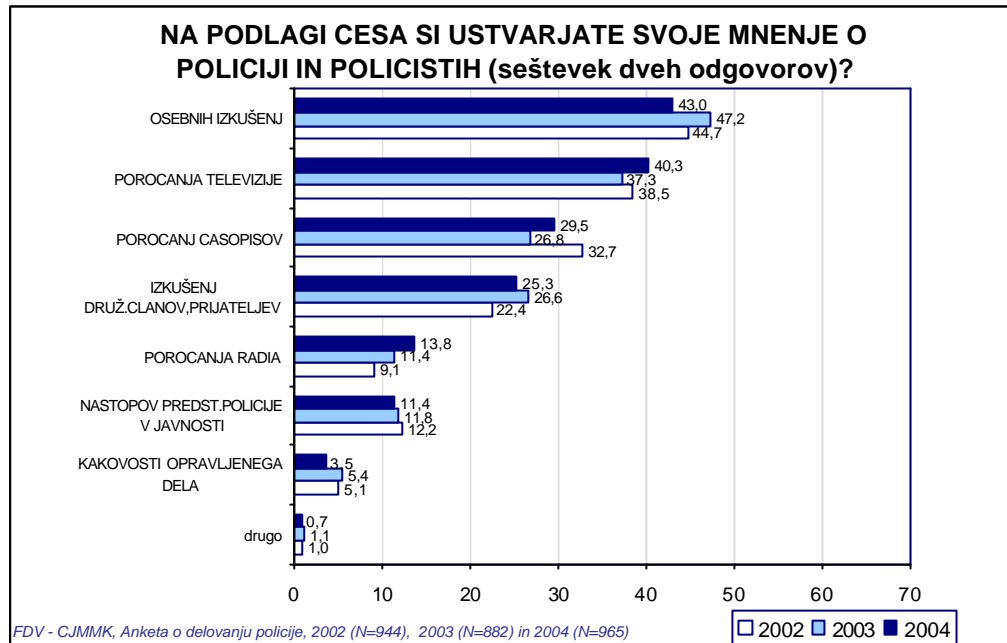
Ob seštevkcu dveh odgovorov vidimo, da si anketiranci svoja mnenja o policiji ustvarjajo predvsem na podlagi izkušenj, ki so si jih pridobili osebno (43,0%), temu pa sledijo poročanja medijev – televizije (40,3%) in časopisev (29,5%). Prav tako pomembne pri ustvarjanju mnenja o policiji se zdijo anketirancem tudi izkušnje ostalih družinskih članov, prijateljev, sodelavcev (25,3%). K ustvarjanju mnenja o policiji v manjši meri pripomorejo še ter nastopi predstavnikov policije v javnosti (11,4%), poročanja radia (13,8%) in kakovost opravljenega dela (3,5 %).

Med tistimi anketiranci, ki trdijo, da si mnenje o policiji in policistih ustvarjajo na podlagi lastnih izkušenj, prednjacijo anketiranci moškega spola, s srednjo in visoko izobrazbo, bolj nezadovoljni z delom policije, mlajši ter prebivalci Ljubljane in Maribora. Velja tudi, da anketiranci, ki si ustvarjajo mnenje na podlagi izkušenj znancev, pripadajo skupini zaposlenih v negospodarstvu, samozaposleni in kmeti.

V primerjavi s prejšnjo meritvijo leta 2003 se je povecal delež tistih, ki si ustvarjajo mnenje s pomocjo medijev (tako televizija, kot časopisi in radio), zmanjšal pa se je delež tistih, ki si ustvarjajo mnenje o policiji na podlagi osebnih izkušenj,

izkušenj drugih, kakovosti opravljenega dela in na podlagi nastopov predstavnikov policije.

Graf 8:

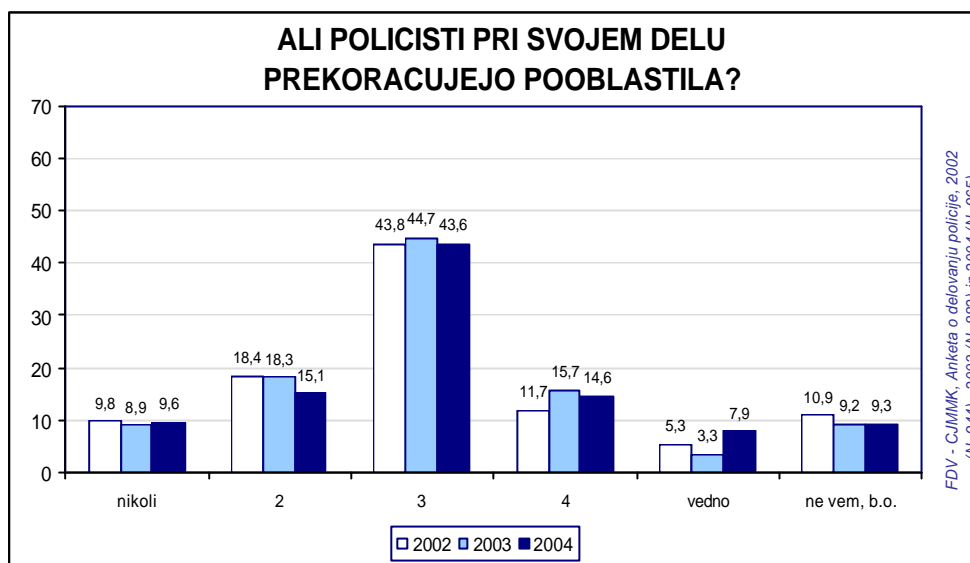

2.7. PREKORACITEV POOBLASTIL POLICISTOV, PRITOŽBE IN NEPRIJETNE IZKUŠNJE

Prekoračenje pooblastil

Respondenti so na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni nikoli in 5 vedno, ocenjevali, kako pogosto policisti prekoračujejo svoja pooblastila. 9,6% anketiranih meni, da se to ne dogaja nikoli, 7,9% pa, da se dogaja vedno. Na sredino lestvice se je uvrstilo 43,6% sodelujočih v anketi. Povprečna ocena prekoračitve pooblastil je 2,96. Med anketiranci, ki trdijo, da policisti nikoli ne prekoračujejo pooblastil, je največ tistih, ki so zadovoljni z delovanjem policije in starejših od 61 let. Mlajši respondenti (do 30 let), tisti s poklicno izobrazbo in anketiranci, ki so nezadovoljni z delom policije, pa ugotovljajo, da policisti vedno kršijo svoja pooblastila.

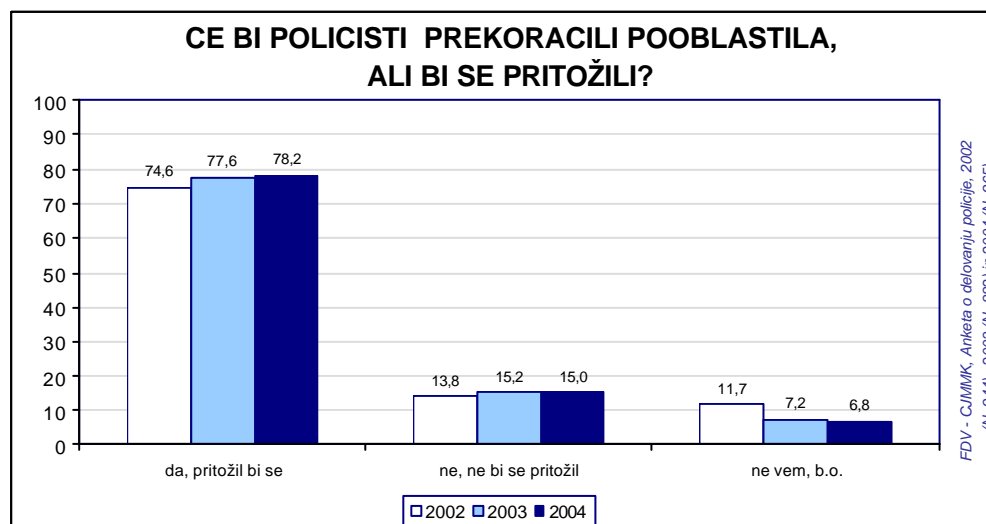
Graf 9:

Pritožbe v primeru prekoracitve pooblastil

V primerjavi z lansko meritvijo se je pri tem vprašanju še vedno povečuje stopnja opredeljenosti anketirancev in posledicno delež tistih, ki bi se pritožili oz. se ne bi pritožili. Meritev kaže, da je med vsemi anketiranci skoraj štiri petine takih, ki bi ob prekoracitvi pooblastil policistov vložili pritožbo in le 15,0 % respondentov kjub policistovi prekoracitvi pooblastil o pritožbi ne razmišlja. Med anketiranci, ki bi se pritožili je nadpovprečen delež visoko izobraženih, mlajših od 30 let in vecinoma moških.

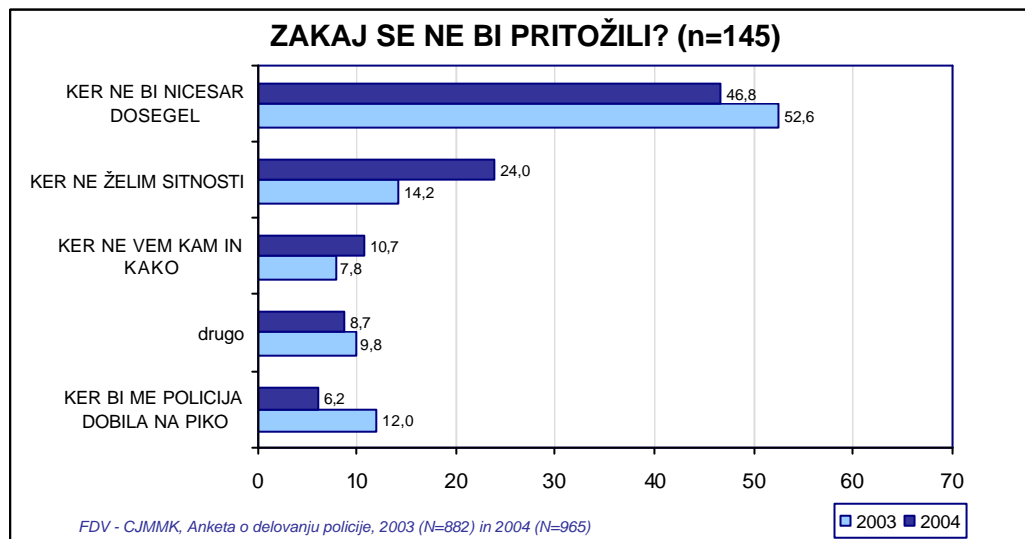
Graf 10:

Cetudi je delež anketirancev, ki so odgovorili, da se v primeru prekoracitve policijskih pooblastil ne bi pritožili razmeroma majhen, je analitično relevanten - 145 anketirancev. Malo manj kot polovica (46,8 %) tistih, ki se ne bi pritožili meni, da je pritoževanje neucinkovito, 24% pa jih ocenjuje, da si ne želijo sitnosti in 6,2% meni, da bi jih policija v tem primeru šikanirala (»dobila na piko).

V medletni primerjavi se je povečal odstotek anketiranih, ki se ne bi pritožili zaradi možnih sitnosti in pa tudi tistih, ki se ne bi pritožili, ker niso informirani kam in kako se naj pritožijo.

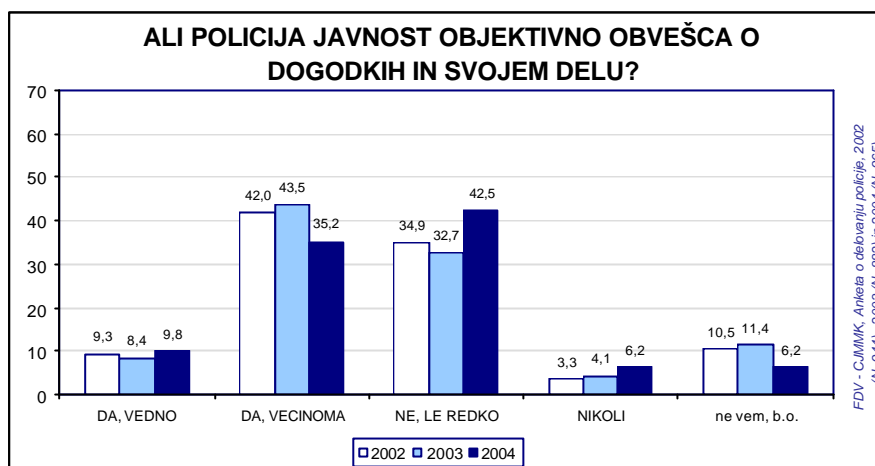
Graf 11:

2.8. OBVEŠCANJE JAVNOSTI S STRANI POLICIJE

45% anketiranih meni, da policija vedno oz. vecinoma javnost objektivno obvešča o dogodkih in svojem delu, medtem ko jih 42,5 % trdi, da se to zgodi to le redko, oz. nikoli (6,2%). Med anketiranci, ki ugotavljajo, da policija vedno poroča objektivno, je nadpovprečen delež žensk, anketiranih starih 61 let in vec, imajo osnovno stopnjo izobrazbe, po delovni aktivnosti so kmetje, gospodinje in upokoenci in so v osnovi povsem zadovoljni z delom policije.

Graf 14:

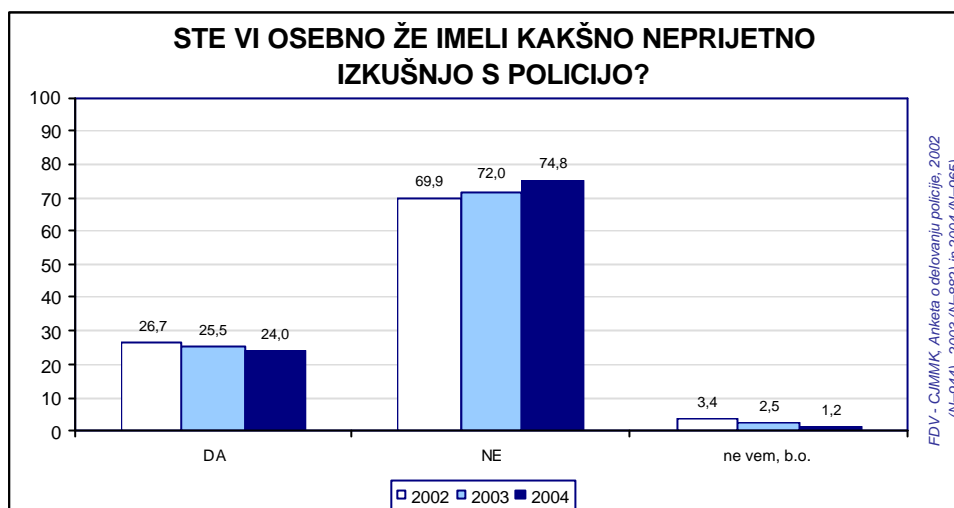

V primerjavi z lansko meritvijo ugotavljamo odstopanja - manjši delež respondentov mislecih, da policija javnost vecinoma objektivno obvešča o dogodkih in svojem delu in povečan delež tistih anketirancev, ki meni, da policija le redko objektivno obvešča javnost.

Neprijetne izkušnje s policijo

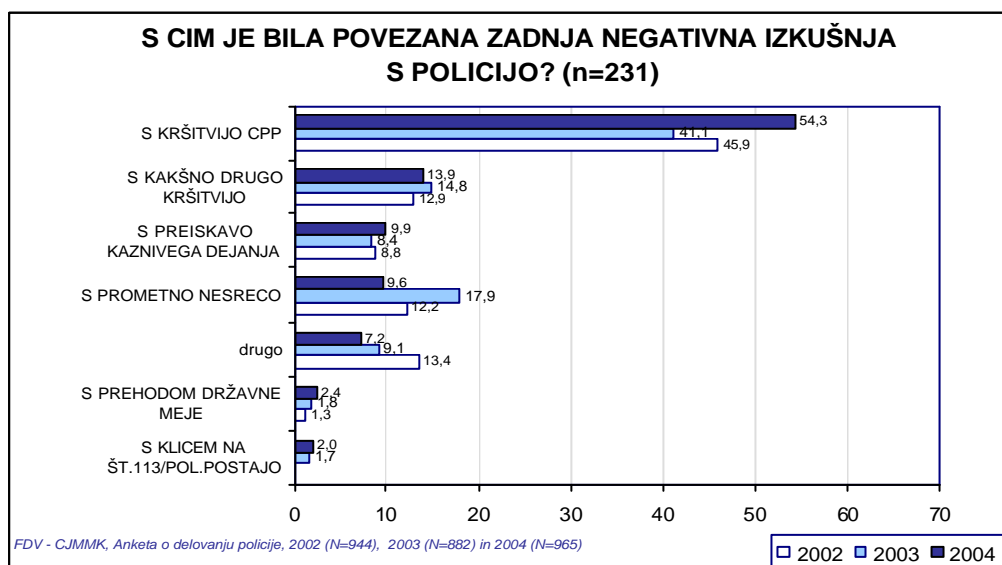
Med vsemi sodelujocimi v raziskavi je slaba cetrtnina tistih, ki so osebno imeli negativno izkušnjo s policijo. Prednjacijo moški, mlajši do 30 let, iz Ljubljane, Maribora ali vecjih mest, samozaposleni, zaposleni v gospodarstvu ter študenti in dijaki, respondenti s srednjo stopnjo izobrazbe ter prebivalci kraške, goriške, obalno-kraške, dolenske in osrednje regije. V medletni primerjavi že iz graficne ponazoritve (Graf 12) vidimo, da se odstotek anketiranih z neprijetno izkušnjo s policijo vsako leto znižuje.

Graf 12:

Negativne izkušnje anketirancev so glede na navedbe najpogosteje povezane s kršitvijo cestno prometnih predpisov (54,3 %), sledijo pa druge kršitve (ulica, lokal na športni prireditvi) (13,9 %), preiskava kaznivega dejanja (9,9) in prometne nesreče (9,6%). V največji skupini – tisti, ki je imela negativne izkušnje s kršitvijo cestno prometnih predpisov, je 61,5% od tega moških, iztopajo tudi poklicno in osnovno izobraženi, stari od 30 do 45 let.

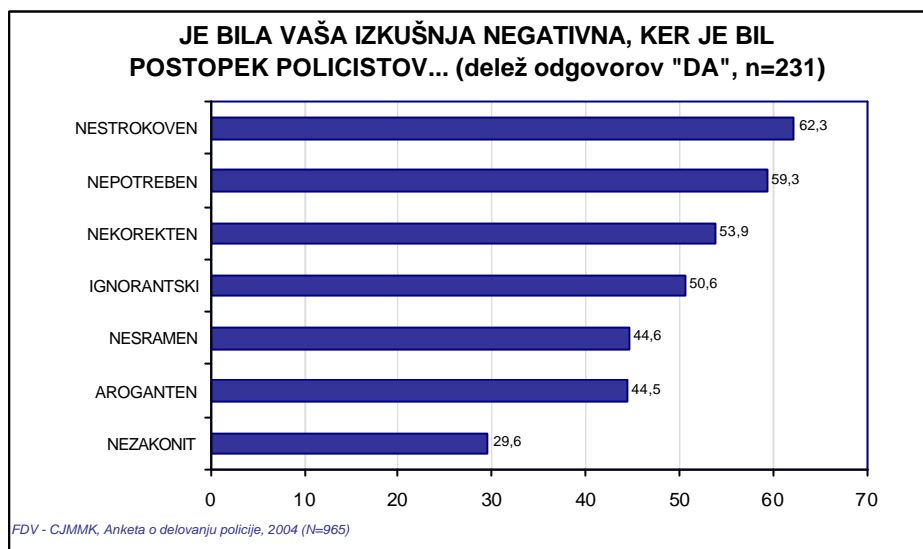
Graf 13:

AKTUALNI BLOK: Razlog negativne izkušnje

Razvidno iz grafičnega prikaza v grafu 15 je največ negativnih izkušenj posledica nestrokovnosti (62,3%), nepotrebnosti (59,3%) in nekorektnosti policistov (53,9%), najmanj pa zaradi nezakonitosti postopka policistov - le 29,6%.

Graf 15:

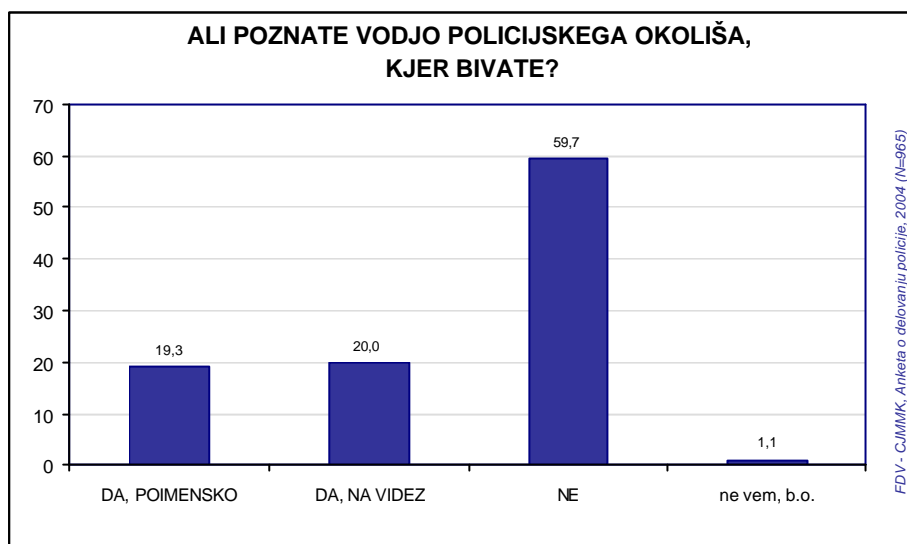

Na vprašanje ali je vaša izkušnja negativna, prepoznamo dva tipična vzorca odgovorov: kažeta se pri dimenziji 'nepotreben' in 'nestrokoven', glede na strukturo anketiranih. Da je bil postopek 'nepotreben' ocenjuje nadpovprečen delež respondentov z osnovnošolsko izobrazbo, podpovprečen delež starih od 46 do 60 let ter nadpovprečni delež prebivalcev večjih mest. Oceno nestrokovnosti pa posredujejo predvsem respondenti z višjimi stopnjami izobrazbe, nadpovprečni delež starih od 46 do 60 let ter podpovprečni delež prebivalcev večjih mest.

Poznavanje vodje policijskega okoliša in posvetovalnega telesa na lokani ravni

Vecina anketiranih (60%) ne pozna vodje policijskega okoliša, petina anketiranih vodjo pozna na videz in slaba petina vodjo pozna poimensko.

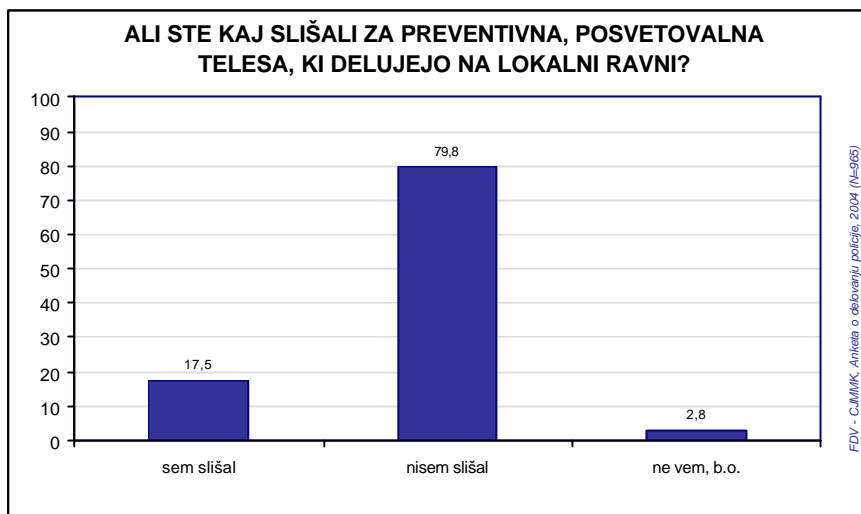
Graf 16:

Na poznavanje vodje v največji meri vpliva kraj bivanja, medtem ko drugi dejavniki nimajo večjega pomena. Poimensko vodjo policijskega okoliša poznajo predvsem prebivalci manjših krajev in podeželja.

Podobno razvrstitev odgovorov ugotovimo tudi pri odgovorih na vprašanje ali ste že slišali za preventivna posvetovalna telesa, ki delujejo na lokalni ravni. Vecina (80%) še ni slišala za obstoj teh posvetovalnih teles.

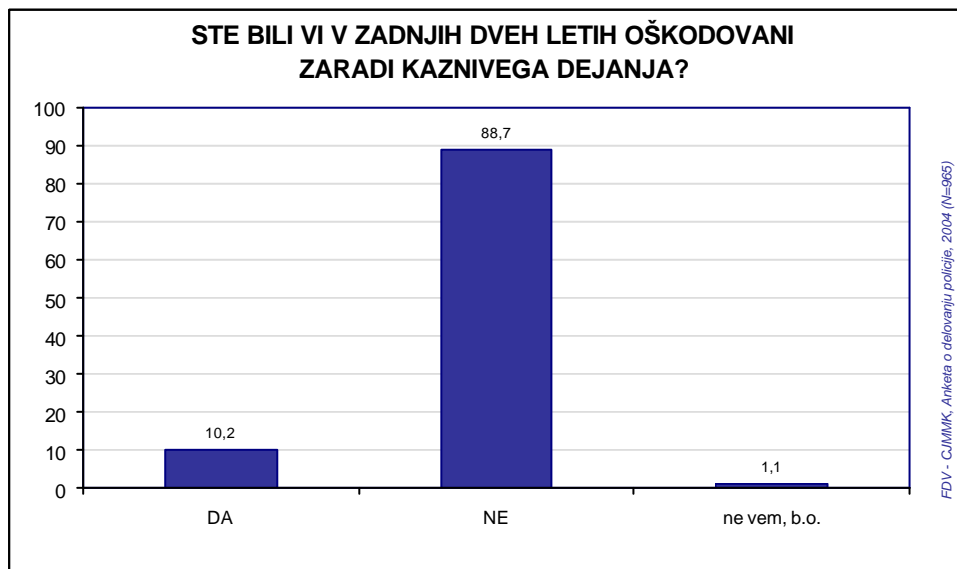
Graf 17:

Oškodovanost zaradi kaznivega dejanja

Vecina anketiranih v zadnjih dveh letih ni bilo oškodovanih zaradi kaznivega dejanja. Oškodovanost navaja le 10,2 odstotkov anketiranih.

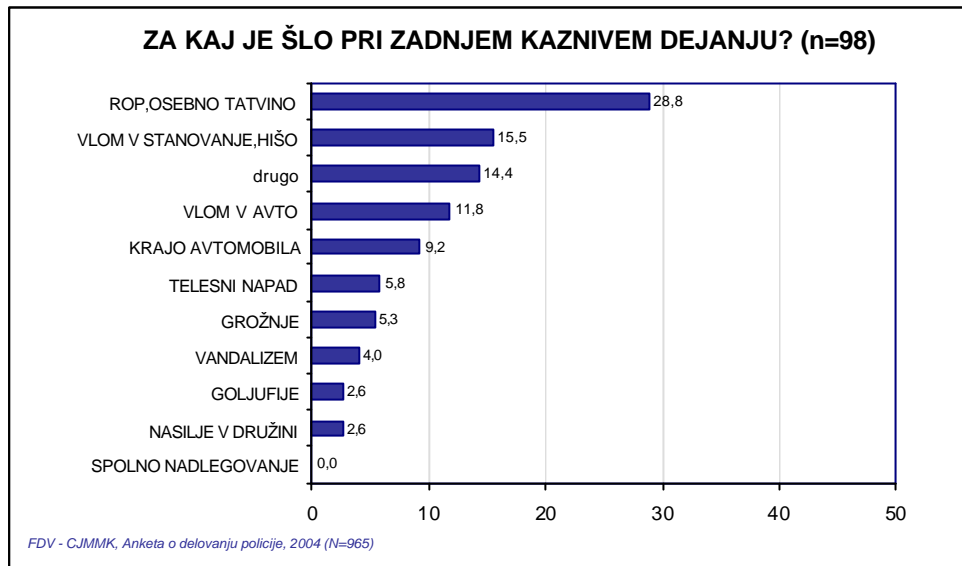
Graf 18:

Med oškodovanimi anketiranci je bilo največ tistih, ki so bili oropani (29%), ali pa so jim vlomili v stanovanje oz. stanovanjsko hišo (16%). Desetina oškodovanih navaja krajo osebnega avtomobila oz. motorja in 12% tistih, ki so bili oškodovanih

zaradi kaznivega dejanja, je bilo oškodovanih zaradi vloma v avto. 6% vprašanih (oškodovanih) je bilo žrtev telesnega napada in 5% žrtev groženj. Manj kot 3% anketirancev, ki so bili oškodovani zaradi kaznivega dejanja navaja nasilje v družini oz. goljufije.

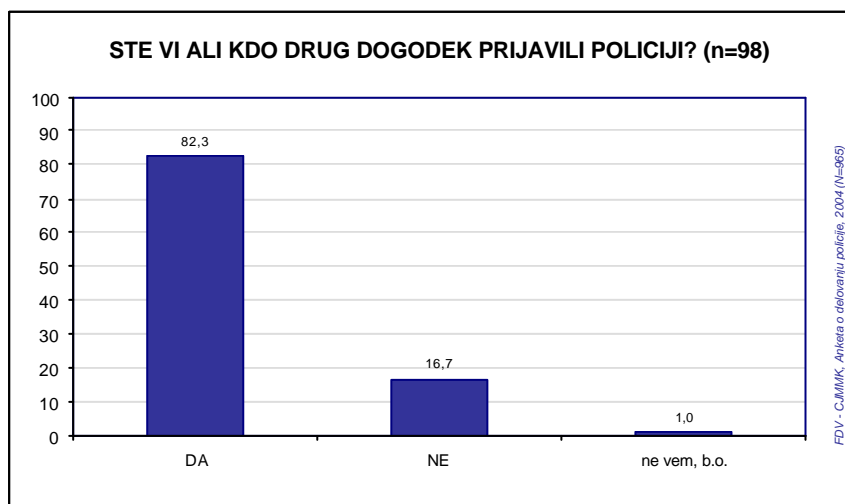
Graf 19:

Prijava dogodka

Vecina oškodovanih je kaznivo dejanje prijavilo policiji (82,3%), vendar hkrati 17% oškodovanih anketirancev dogodka ni prijavilo.

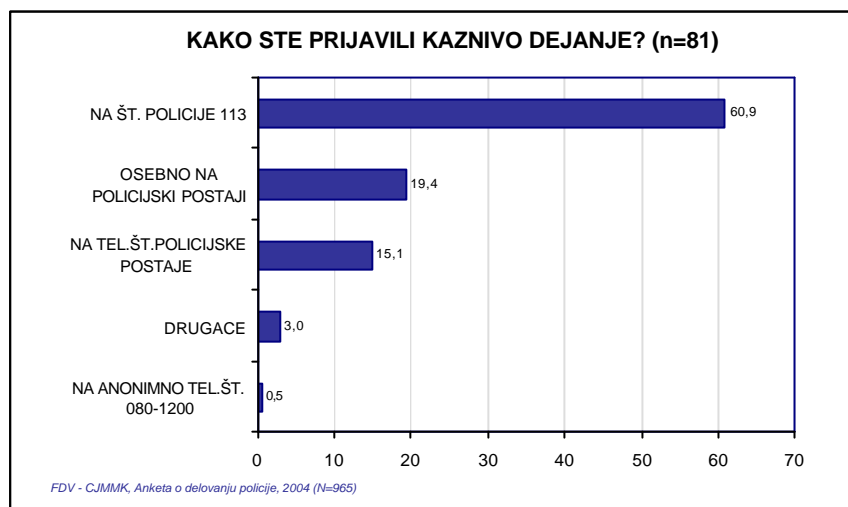
Graf 20:

Glavni razlog, da dogodka niso prijavili je po mnenju vprašanih prepričanje, da policija ne bi mogla narediti nicesar (28%). Podoben delež (27%) anketirancev kaznivega dejanja ni prijavila, ker ni bilo nobene škode. Le manjši delež oškodovanih anketirancev (7%) je izjavilo, da so zadevo uredili sami.

Med tistimi, ki so kaznivo dejanje prijavili, jih je največ poklicalo interventno številko policije (61%), 19% se je osebno zglasilo na policijski postaji in 15% anketirancev je poklicalo na telefonsko številko policijske postaje.

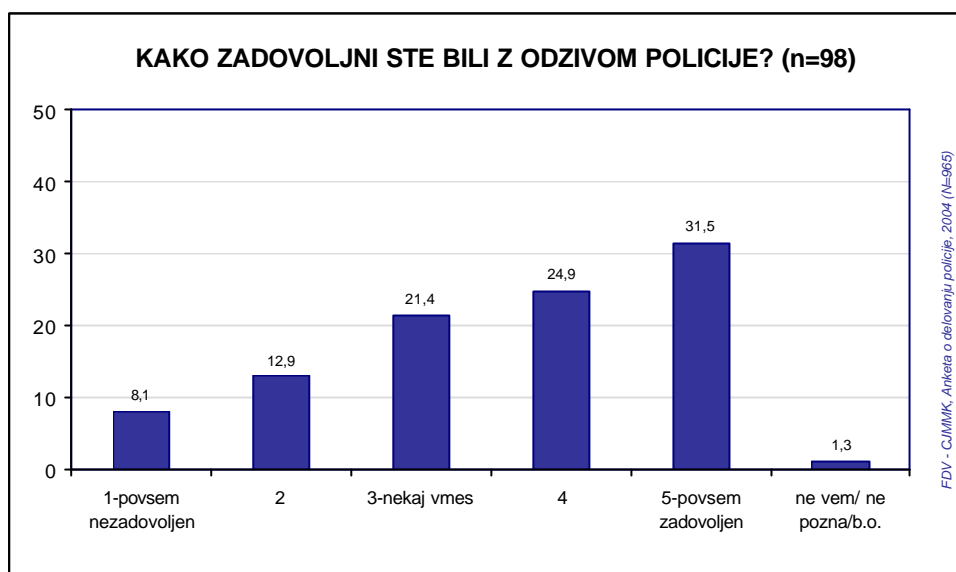
Graf 21:

Zadovoljstvo z odzivom policije

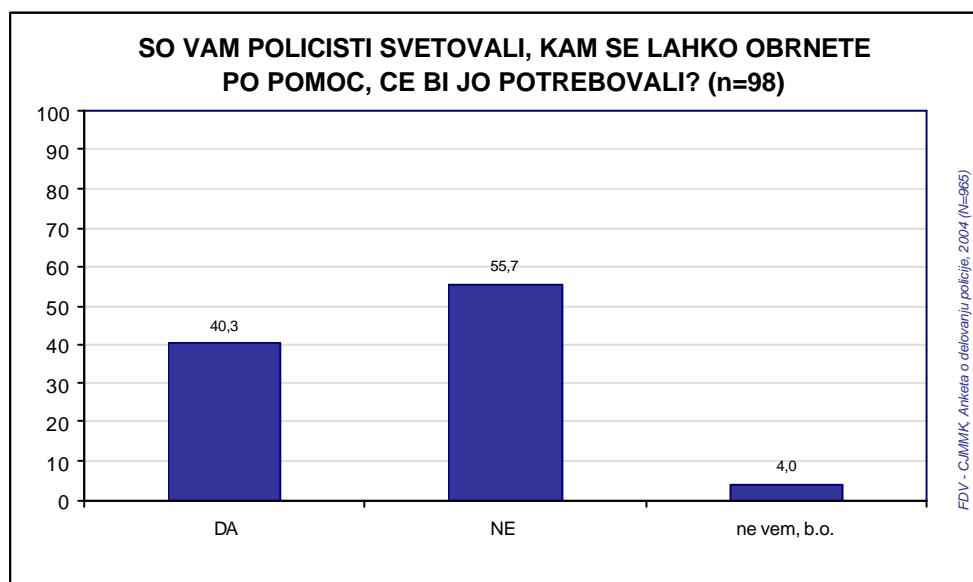
Vecina (56%) oškodovanih anketiranih, ki so prijavili kaznivo dejanje je bilo z delovanjem policije zadovoljniH oz. zelo zadovoljnih. Približno petina oškodovanih anketirancev, ki so prijavili dejanje, z odzivom ni bila zadovoljna.

Graf 22:

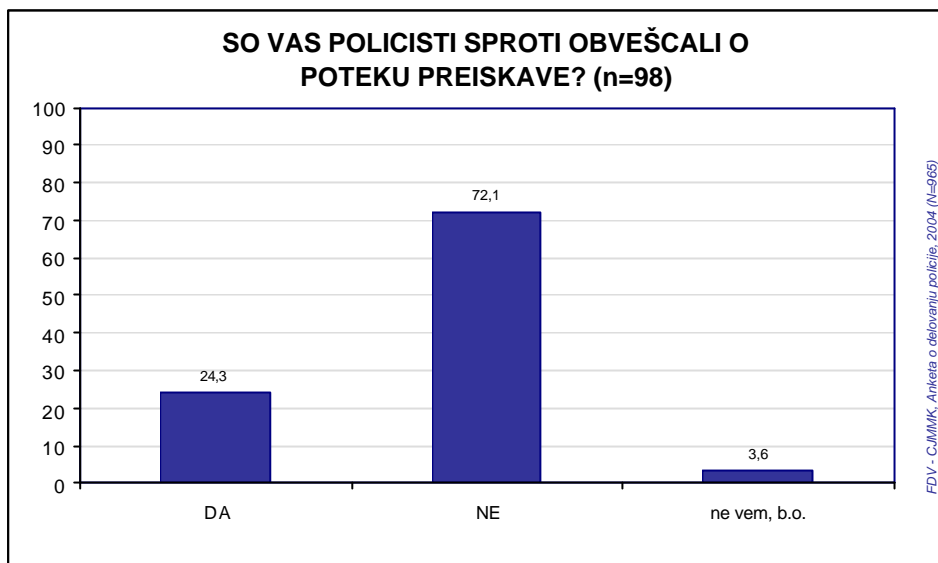
Anketirance, ki so prijavili kaznivo dejanje, smo pvprašali tudi, ali so jim policisti svetovali, kam se obrnejo po pomoč, ce bi bilo to potrebno. Vec kot polovica takih anketirancev je izjavila, da jim policija ni svetovala, 40% oškodovanih anketirancev in prijaviteljev dogodka pa je dobilo potrebni nasvet policije.

Graf 23:

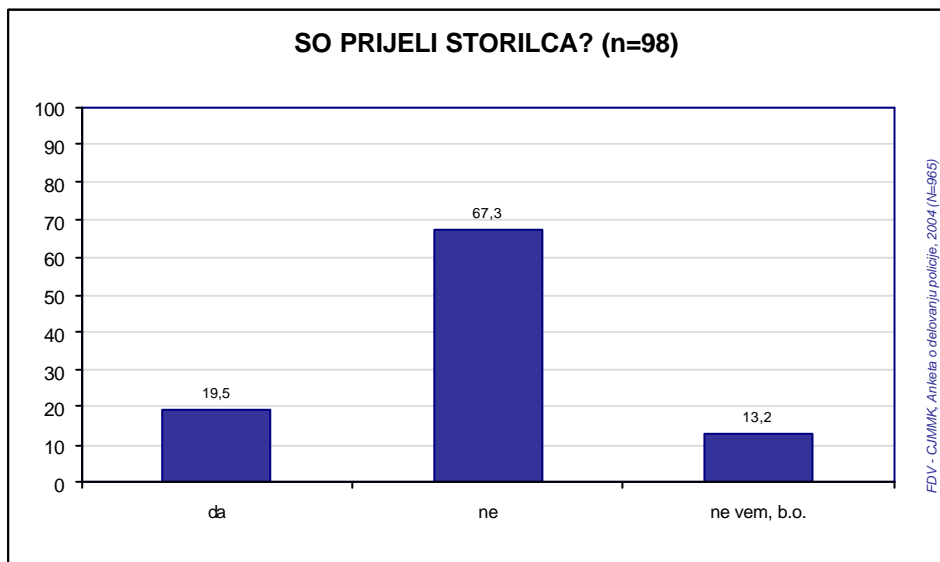
Vecina prijaviteljev kaznivega dejanja, ki so bili anketirani, policija ni sproti obveščala o poteku preiskave. O poteku je bilo seznanjenih le 24% prijaviteljev.

Graf 24:

Enak zaključek kot pri prejšnjem grafu lahko naredimo tudi pri prijetju policije storilca kaznivega dejanja.

Graf 25:

PRILOGA 1:

SUMARNIK POLICIJA 2004

PRILOGA 2:

TABELE 1-44

PRILOGA 3:

TABELE DODATEK